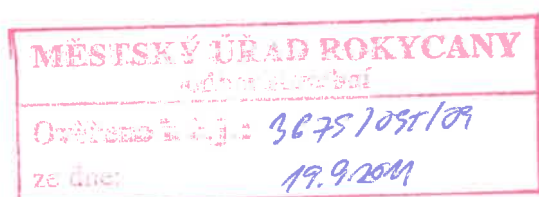


Napojení severního Rokycanska na dálnici D5 - I. etapa

Biologický průzkum



6





GeoVision s.r.o.

Chodovická 472/4, 193 00 Praha 9

Pracoviště: Částkova 73, 326 00 Plzeň, tel.: 377 241 203

E-mail: gv@geovision.cz

Internet: www.geovision.cz

Napojení severního Rokycanska na dálnici D5 - I. etapa

Biologický průzkum

(úkol 08 343 18c)

Odpovědný řešitel: RNDr. Vladimír Zýval

Řešitelský tým: RNDr. Ondřej Bílek
Ing Dana Geršlová
RNDr. Vladimír Zýval


GeoVision s.r.o.
pracoviště Plzeň
Částkova 73, 326 00
IČO: 25128442

Srpen 2008

OBSAH

	Strana
1. Úvod	4
2. Botanické hodnocení	5
3. Zoologické hodnocení	8
4. Závěry a navrhovaná opatření	9
5. Seznam použité literatury a podkladů	10

PŘÍLOHY

- 1 - Přehledná mapa zkoumaných lokalit v měřítku 1 : 5 000

1. ÚVOD

Předkládaná dílčí závěrečná zpráva shrnuje výsledky biologických průzkumů provedených v jarním a letním aspektu vegetační sezóny 2008 v navrhované trase novostavby silnice „Napojení severního Rokycansky na dálnici D5“ (kraj Plzeňský, okres Rokycany, které byly provedeny v rámci projektové dokumentace pro územní rozhodnutí. Práce byly provedeny na základě objednávky firmy Valbek s.r.o., středisko Plzeň č. 08PL22006 a u zhotovitele jsou evidovány pod číslem 08342 18. Zhodnocení je nedílnou součástí komplexní dokumentace stavby k územnímu rozhodnutí (DÚR).

Účelem provedených prací bylo zmapovat a vyhodnotit současný stav přírody a krajiny v zájmové trase uvažované stavby dvoupruhové komunikace kategorie S/9,5.

Cílem nově provedeného biologického průzkumu bylo upřesnit případné výskyty všech chráněných a ohrožených druhů rostlin i živočichů vázaných na přítomné biotopy a posoudit přímé a nepřímé vlivy uvažovaného záměru na biotopy s výskyty těchto druhů, na všechna přírodní nebo přírodě blízká společenstva a na skladebné prvky lokálních systémů ekologické stability.

2. BOTANICKÉ HODNOCENÍ

2.1 Metodický postup

Terénním průzkumem byly sledovány porosty v trase plánované komunikace. Průzkum probíhal v letním období vegetační sezóny 2008, doplňkové průzkumné práce byly provedeny na jaře roku 2008 (duben – květen).

Botanická nomenklatura byla sjednocena podle práce Kubáta (KUBÁT 2002). Nomenklatura mechorostů podle práce Rothmalera (ROTHMALER 1994). K popsání dílčích lokalit byla použita syntaxonomická charakteristika curyšsko-montpelliérské školy (MORAVEC 1995). Jednotlivé biotopy byly rovněž charakterizovány podle Katalogu biotopů ČR používaného k mapování biotopů pro program EU Natura 2000 (CHYTRÝ, KUČERA et KOČÍ 2001). Byla též sledována patrovitost jednotlivých porostů a zachyceny jejich dominanty.

V trase budoucí silnice bylo botanicky zhodnoceno celkem 8 lokalit, které jsou vyznačeny na přehledné mapě v měřítku 1 : 5 000 (**Příloha 1**).

2.2 Vegetační charakteristika

Plánovaná trasa komunikace „Nepojení severního Rokycanska na dálnici D5 vede typickou kulturní, zemědělskou a intenzivně obhospodařovanou krajinou. V celé trase jednoznačně převažují agroekosystémy. Většina ostatních dotčených biotopů jsou biotopy ruderalní, místy i s výsadbami dřevin, tj. porosty silně ovlivněné lidskou činností. Přírodě blízké biotopy byly ve sledovaném úseku zjištěny pouze mozaikovitě s velmi sníženou reprezentativností i zachovalostí.

Další popisy hodnocených biotopů odpovídají číslování v mapě (**Příloha 1**).

1. Porosty s výsadbami dřevin kolem křižovatky s dálnicí D5 (km 0,000 - 0,550)

Stromové patro porostů jsou stávající křižovatky komunikace III. třídy Rokycany – Litohlavy s dálnicí D5 tvoří především borovice černé (*Pinus nigra*), jasany ztepilé (*Fraxinus excelsior*), místy je přimíšen dub letní (*Quercus robur*), břiza bílá (*Betula pendula*), třešeň ptačí (*Prunus avium*) a jabloň domácí (*Malus domestica*). Keřové patro je tvořeno výsadbami různých stanovištně nepovodních dřevin (tavelníky, jalovec, svída krvavá, zlatice). V podrostu dominuje *Arrhenatherum elatius* (ovsík vyvýšený), s příměsí druhů *Elytrigia repens* (pýr plazivý), *Achillea millefolium* (řebříček lékařský), *Galium album* (svízel bílý), *Dactylis glomerata* (srha říznačka). Dále se zde vyskytují druhy: *Artemisia vulgaris* (pelyněk černobýl), *Calamagrostis epigejos* (třtina křovištní), *Poa pratensis* (lipnice luční), *Poa nemoralis* (lipnice hajní), *Pastinaca sativa* (pastinák setý), *Chenopodium hybridum* (merlík zvrhlý), *Daucus carota* (mrkev obecná), *Festuca rubra* (kostřava červená) a *Heracleum sphondylium* (bolševník obecný).

2. Mezofilní křoviny podél polní cesty (km 0,500 - 0,560)

Ve stromovém patře se nacházejí dožívající exempláře *Malus domestica* (jabloň domácí). Křoviny tvořeny porosty druhů *Rosa* sp. (růže) a *Rubus caesius* (ostružiník ježiník) – kód biotopu K3, s příměsí *Sambucus nigra* (bezu černého). V podrostu dominuje *Elytrigia repens* (pýr plazivý) a *Urtica dioica* (kopřiva dvoudomá), *Ballota nigra* (měrnice černá), *Melilotus albus* (komonice bílá), *Taraxacum* Sect. *Ruderalia* (pampeliška), *Torilis japonica* (tořice japonská). Mechové patro tvoří *Brachythecium rutabulum* (baňatka obecná) – kód biotopu X7.

3. Vegetační doprovod upraveného koryta Oseckého potoka (km 1,490 – 1,510) - lokální biokoridor

Upravené a zahloubené koryto řídce lemují porosty vrby křehké (*Salix fragilis*), v keřovém patře pak vrby košařské (*Salix viminalis*), na západě souvislý pás růže svraskalé (*Rosa rugosa*). V bylinném patře se zde vyskytují druhy *Phalaris arundinacea* (chrastice rákosovitá) – kód biotopu M1.7, *Calamagrostis epigejos* (třtina křovištní), *Epilobium hirsutum* (vrbovka chlupatá), v lemech k okolním polím pak dominuje *Urtica dioica* (kopřiva dvoudomá). Dno příkopu místy porůstá *Veronica beccabunga* (rozrazil potoční). Je zde vyvinuto i mechové patro s druhy: *Brachythecium rutabulum* (baňatka obecná), *Climacium dendroides* (drabík stromkový), *Rhytidiadelphus squarrosus* (kostrbatec kostrbatý).

Lokální biokoridor je nevhodně vymezen (nereprezentativní vedení), protože nevhodně spojuje hygrofilní a mezofilní stanoviště, navíc v blízkosti (cca 500 m severně (již v okrese Příbram)) je vymezen lokální biokoridor, který po úpravě pozemků může přecházet do sousedního povodí.

4. Liniové porosty podél komunikace (km 2,460 – 2,680)

Liniové porosty jsou podél silnice Osek – Litohlavy jsou tvořeny převážně zanedbanými jabloněmi domácími (*Malus domestica*), v keřovém patře místy ostružiníky (*Rubus caesius* agg. a *Rubus fruticosus*). V podrostu dominuje *Arrhenatherum elatius* (ovsík vyvýšený), s příměsí druhů *Elytrigia repens* (pýr plazivý), *Anthriscus sylvestris* (kerblík lesní) a *Achillea millefolium* (řebříček lékařský), *Galium album* (svízel bílý), *Dactylis glomerata* (srha říznačka). Dále se zde vyskytují druhy: *Artemisia vulgaris* (pelyněk černobýl), *Calamagrostis epigejos* (třtina křovištní), *Poa pratensis* (lipnice luční), *Poa nemoralis* (lipnice hajní), *Carex hirta* (ostřice chlupatá), *Pastinaca sativa* (pastinák setý), *Chenopodium hybridum* (merlík zvrhlý), *Daucus carota* (mrkev obecná), *Festuca rubra* (kostřava červená). V místech intenzivnějších splachů živin z polí převládá silně nitrofilní kopřiva dvoudomá (*Urtica dioica*).

5. Liniové porosty podél polní cesty v km 3,080

V keřovém patře se místy vyskytují ostružiníky (*Rubus fruticosus*) a maliník (*Rubus idaeus*). V podrostu dominuje *Elytrigia repens* (pýr plazivý), s příměsí druhů *Arrhenatherum elatius* (ovsík vyvýšený), *Anthriscus sylvestris* (kerblík lesní) a *Achillea millefolium* (řebříček lékařský), *Galium album* (svízel bílý), *Dactylis glomerata* (srha říznačka). Dále se zde vyskytují druhy: *Artemisia vulgaris* (pelyněk černobýl), *Calamagrostis epigejos* (třtina křovištní), *Poa pratensis* (lipnice luční), *Poa nemoralis* (lipnice hajní), *Carex hirta* (ostřice chlupatá), *Pastinaca sativa* (pastinák setý), *Chenopodium hybridum* (merlík zvrhlý), *Daucus carota* (mrkev obecná), *Festuca rubra* (kostřava červená).

6. Liniové porosty podél polní cesty a komunikace (km 3,600 – 3,730)

Polní cesta je ostrůvkovitě lemována náletovými porosty dřevin s dominancí vrby jívy (*Salix caprea*) a příměsí dubu letního (*Quercus robur*) a myrobalánu třešňového (*Prunus cerasifera*). V podrostu dominuje *Arrhenatherum elatius* (ovsík vyvýšený), s příměsí druhů *Elytrigia repens* (pýr plazivý), *Anthriscus sylvestris* (kerblík lesní) a *Achillea millefolium* (řebříček lékařský), *Galium album* (svízel bílý), *Dactylis glomerata* (srha říznačka). Dále se zde vyskytují druhy: *Artemisia vulgaris* (pelyněk černobýl), *Calamagrostis epigejos* (třtina křovištní), *Poa pratensis* (lipnice luční), *Poa nemoralis* (lipnice hajní), *Carex hirta* (ostřice chlupatá), *Pastinaca sativa* (pastinák setý), *Chenopodium hybridum* (merlík zvrhlý), *Daucus carota* (mrkev obecná), *Festuca rubra* (kostřava červená). V místech intenzivnějších splachů živin z polí převládá silně nitrofilní kopřiva dvoudomá (*Urtica dioica*).

7. Břehový doprovod potoka (km 4,480 – 4,800)

Upravené a koryto je lemováno souvislým porostem olše lepkavé (*Alnus glutinosa*) – kód biotopu L.2.2, v místech silně obohacených živinami doplněným bezem černým (*Sambucus nigra*). Bylinné lemy s druhy *Elytrigia repens* (pýr plazivý), *Galium aparine* (svízel přítula). Dále se zde vyskytují druhy: *Artemisia vulgaris* (pelyněk černobýl), *Calamagrostis epigejos* (třtina křovištní). V místech intenzivnějších splachů živin z polí převládá silně nitrofilní kopřiva dvoudomá (*Urtica dioica*).

8. Liniové porosty podél komunikace (km 5,240 – 5,300)

Liniové porosty jsou podél silnice Osek – Březina jsou tvořeny odumírajícími ježábky ptačími (*Sorbus aucuparia*), v keřovém patře místy ostružiníky (*Rubus caesius* agg. a *Rubus fruticosus*). V podrostu dominuje *Arrhenatherum elatius* (ovsík vyvýšený), s příměsí druhů *Elytrigia repens* (pýr plazivý), *Anthriscus sylvestris* (kerblík lesní) a *Achillea millefolium* (řebříček lékařský), *Galium album* (svízel bílý), *Dactylis glomerata* (srha říznačka). Dále se zde vyskytují druhy: *Artemisia vulgaris* (pelyněk černobýl), *Calamagrostis epigejos* (třtina křovištní), *Poa pratensis* (lipnice luční), *Poa nemoralis* (lipnice hajní), *Carex hirta* (ostřice chlupatá), *Pastinaca sativa* (pastinák setý), *Daucus carota* (mrkev obecná), *Festuca rubra* (kostřava červená).

3. ZOOLOGICKÉ HODNOCENÍ

3.1 Metodický postup

Vzhledem k naprosté dominanci agrocenóz ve zkoumaném území bylo zhodnocení zoocenóz na zájmovém území stavby provedeno orientačně při provádění dendrologického, pedologického a botanického průzkumu (celkem 8 pochůzek). Důraz byl kladen především na výskyty zvláště chráněných a ohrožených druhů živočichů. Pro toto zhodnocení je rovněž důležitá charakteristika krajiny (kulturní, intenzivně využívaná), kde podle provedeného botanického průzkumu převažují nepřírodní biotopy a která je silně ochuzená o druhy hercynské fauny, především pak v trase přeložky, která je vedena převážně po orné půdě, tj. po agrocenózách.

3.2 Charakteristika zastižených druhů živočichů

Z běžných druhů vyšších obratlovců, vyskytujících se v naší kulturní krajině, byl v budoucí trase silnice komunikace ojediněle zjištěn pouze výskyt srnce obecného (*Capreolus capreolus*) a prasete divokého (*Sus scopa*). Tyto druhy se pohybují volně v kulturní krajině. Jejich migrační trasy většinou vedou podél vodotečí s nálety dřevin.

Kromě zpěvného ptactva vyskytujícího se běžně v ruderalních nebo ruderalizovaných biotopech a v agrocenózách (např. drozdovití, strnadovití, pěnkavovití, sýkorovití a skřivanovití) byly v krajině zjištěny také někteří draví ptáci – vcelku běžná poštolka obecná (*Falco tinnunculus*) a káně lesní (*Buteo buteo*). Tito dravci využívají rovněž značné rozlehlé areály v kulturní krajině a nebudou stavbou přímo ovlivněny. Na sečené louce v km 2,800 byly zastiženy 3 exempláře volavky popelavé (*Ardea cinerea*).

Na počátku stavby okolo dálniční křižovatky s dálnicí D5 bylo opakovaně zastiženo několik exemplářů ohroženého druhu koroptve polní (*Perdix perdix*) – **ohrožený druh podle vyhlášky č. 395/1992 Sb.**

Výskyty plazů a obojživelníků ani kolonie mravenců rodu *Formica* sp. **nebyly** v trase budoucí komunikace **nalezeny**.

4. ZÁVĚRY A NAVRHOVANÁ OPATŘENÍ

Z hlediska ochrany přírody (zákon č. 114/1992 Sb.) se v uvažované trase silnice „Napojení severního Rokycanska na dálnici D5 – I. etapa“ a v jejím nejbližším okolí nenacházejí žádná velkoplošná ani maloplošná zvláště chráněná území přírody, ani registrované významné krajinné prvky.

Do prostoru stavby ani jejího širšího okolí nezasahuje žádné evropsky významná lokalita (ve smyslu §45a a 45c, zákona č. 114/1992 Sb.), ani nepředpokládáme její pozdější vymezení, **dále sem nezasahuje žádná ptačí oblast** (ve smyslu §45e, zákona č. 114/1992 Sb.)

a) Ad Botanické hodnocení:

Při provádění botanického průzkumu nebyly v jarním a letním aspektu vegetační sezóny 2008 nikde v posuzovaných biotopech dotčených budoucí výstavbou silnice zjištěny zvláště chráněné a ohrožené druhy rostlin, ani nebyly zjištěny biotopy s jejich potenciálním

b) Ad lokální ÚSES:

Západně od obce Osek komunikace křížuje „mokrý“ lokální biokoridor MÚSES po upraveném korytě Oseckého potoka mostním objektem. Biokoridor není komunikací přerušen na vzdálenost větší než povoluje platná metodika ÚSES.

c) Ad Zoologické hodnocení:

Trasa komunikace navržena mimo významné reprodukční biotopy živočichů, především obojživelníků a vodního ptactva. Jisté ovlivnění lze očekávat u typicky polních druhů.

V místech výskytu ohrožené koroptve polní nezasahovala trasa do jejich hnízdních lokalit v roce 2008. **Nepředpokládáme tedy, že stavba významně negativně ovlivní populaci tohoto ohroženého druhu podle vyhl. č. 395/1992 Sb.**

5. SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY A PODKLADŮ

- Baruš V., Oliva O. et al. (1992): Fauna ČSFR. Obojživelníci (*Amphibia*). – Academia, Praha.
- Baruš V., Oliva O. et al. (1992): Fauna ČSFR. Plazi (*Reptilia*). – Academia, Praha.
- Braun-Blanquet J. (1951): Pflanzensozologie. 2.Ed. – Wien.
- Hejný S. et al. (2000): Rostliny vod a pobřeží. – EWP, Praha.
- Chytrý M., Kučera T. et Kočí M. (2001): Katalog biotopů České republiky. – Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, Praha.
- Kubát K. (2002): Klíč ke květeně České republiky. – Academia, Praha.
- Löw at al (1995): Rukověť projektanta místního územního systému ekologické stability. Metodika pro zpracování dokumentace. – ČÚOP, Praha.
- Moravec J. ET AL. (1995): Rostlinná společenstva České republiky a jejich ohrožení. – Severočeskou přílohou, Příloha 1995, Litoměřice.
- Rothmaler W. (1994): Exkursionsflora von Deutschland. – Gustav Fischer Verlag Jena, Stuttgart.
- Toman A., Hlaváč V. (1995): Křížení komunikací a vodních toků s funkcí biokoridorů. – AOPK, Havlíčkův Brod.

*

Účelová mapa MÚSES 1 : 10 000, EIA Servis České Budějovice, 1998.
Digitální mapový podklad navrhované trasy R 4, VALBEK Plzeň, 2004.
Vlastní mapové podklady a průzkumy.

